

ALFONSO GUERRA FIRMÀ EL PROTOCOL FINAL AMB LA GENERALITAT VALENCIANA

Transferències, un procés mal acabat

L'acte de l'acabament del procés de transferències a la Generalitat valenciana ha comptat amb moltes crítiques i amb l'absència formal de l'oposició.

Adolf Beltran

Havien demanat al president de la Generalitat valenciana: «Renuncie a la foto amb Guerra, senyor Lerna». Però no estava en condicions de satisfer-los. I el vice-president del govern de l'estat vingué el dia 3 d'octubre a València, a l'acte oficial de tancament del procés de transferències. Un tancament, per cert, amb alguna assignatura pendent i que no comptà amb la participació de l'oposició popular i comunista.

El discurs d'Alfonso Guerra i les seues declaracions a la premsa van deixar nítidament clar el concepte que del sistema autonòmic té l'actual

govern. L'autonomia és un procés culminat en la pràctica majoria de les «regions» (el terme nacionalitat no se li va escapar ni una vegada). Ara es tracta de fer efectiva la funcionalitat de les entitats autònomes. Una funcionalitat adreçada al seu destí suprem: la gestió més eficaç possible, a través de la qual han d'acabar arrelant entre els ciutadans. «Consolidar les institucions exigirà —afirmà Guerra— que cada una siga molt conscient del paper que li toca jugar». I a les autonomies toca portar a terme uns bons serveis públics. La política, la lluita contra l'atur, les grans decisions sobre inversions, la planificació econòmica, etc, són cosa del govern central. I, és clar, hi ha

CARLES FRANCESC

CARLES FRANCESC

també tot allò de la solidaritat i la responsabilitat.

No és d'estranyar així, que, si l'autonomia no és més que això, Guerra trobe tan extemporanis els conflictes, les «tensions», que provoquen determinats governs autònoms (com ara Catalunya, amb tot això del finançament i altres històries). Guerra es mostrà perplex i parlà d'«intencions torçudes». Els problemes nacionals,

Guerra segellà la fi del procés de descentralització administrativa.

el sistema autònom entès com una redistribució de poder polític, van fer la impressió de ser conceptes que no han ocupat mai els cultes pensaments d'aquest cervell en l'ombra del socialisme espanyol.

I Lerma s'ho escoltà tot, després d'haver insistit, al seu discurs, d'una forma quasi obsessiva, en la necessitat d'eliminar recels i reticències entre les autonomies i el govern central. Ell i Guerra, al final, van coincidir a l'hora de valorar com una «fugida demagògica» l'absència en l'acte del protocol dels grups polítics de l'oposició en les Corts valencianes. La qual cosa implicava retrucar l'argument d'aquells quan asseguraven que és una irresponsabilitat donar per tancat un procés en el qual queden pendents temes tan importants com les transferències de l'Insalud, dels Ferrocarrils de Via Estreta (FEVE), de la Universitat i de l'Iryda (Instituto para la Reforma y el Desarrollo Agrario).

En realitat, dos d'aquests quatre temes pendents ja han estat objecte d'acord i de valoració definitiva. L'Iryda, concretament, suposa uns 400 milions de pessetes. Les transferències en matèria d'universitat han estat tàcticament ajornades per permetre, abans de fer-se'n càrrec la Generalitat, l'arribada a la universitat d'un conjunt de subvencions de l'administració central que es consideren molt necessàries.

El cas de l'Insalud és diferent. Govern valencià i administració central han arribat a un conveni temporal de gestió conjunta, a fi de detectar acuradament tots i cada un dels complexos mecanismes d'aquest organisme de la sanitat el cost global del qual, al País Valencià, es calcula en prop dels 100.000 milions de pessetes. Si tenim en compte que l'actual pressupost de la Generalitat valenciana es situa un poc per damunt del 150.000 milions, podem tenir una idea de l'envergadura d'aquest traspàs. Però no sols és el volum econòmic allò que ha recomanat prudència sinó les grans dificultats per a establir-ne una valoració ajustada, entre l'embolic pressupostari i econòmic que presenta.

El tema més decididament irresolt és, però, el que fa referència a la FEVE. En aquest punt, el protocol d'acabament del procés de transferències es limita a afirmar la voluntat de la Generalitat valenciana per fer-se'n càrrec. No hi ha cap mena d'acord, tanmateix, sobre la valoració econòmica. El lamentable estat del material i la infraestructura dels ferrocarrils de via estreta al País Valencià fan necessari un pla de modernització que l'empresa, en certa manera, ja ha iniciat mitjançant les inversions previstes en el suburjà de València i en la compra de noves unitats i de material mòbil. D'acord amb els criteris de la part valenciana, el dèficit d'exploració directa de la FEVE al País Valencià supera els 1.200 milions de pessetes, i el finançament global del servei, posat en unes mínimes condicions, podria arribar als 17.000 milions. En aquest punt, l'interès de la Generalitat valenciana topa amb la política de l'administració central de limitació de les subvencions a les empreses públiques, especialment si són del sector del transport.

El de la FEVE és, així, un aspecte absolutament pendent en la negociació mixta entre les dues administracions que justifica plenament les crítiques de l'oposició a la pressa

amb què s'ha decidit formalitzar el protocol de tancament del procés. Un procés que, en conjunt, ha obtingut bons resultats i valoracions econòmiques ajustades, d'acord amb el criteri dels especialistes, fonamentalment en aquelles transferències en què ha intervingut l'equip de la Conselleria d'Economia i Hisenda. Un procés que situa el País Valencià si exceptuem la policia autònoma, en un nivell de competències semblant al de Catalunya, per exemple. I que acota les diferències entre una autonomia i l'altra en tota una altra sèrie de competències polítiques i de mecanismes d'autogovern condicionats per la via estatutària utilitzada en cada cas. Tot això, tenint en compte, també, que l'autèntica capacitat política es veu inevitablement condicionada pel mètode de finançament, que redueix les inversions a les partides procedents del Fons de Compensació Interterritorial i que veu agreujada encara més la situació pel retall actual aplicat per l'administració central.

Es pot dir, sense exagerar, que la Generalitat valenciana és, a hores d'ara, un òrgan de descentralització administrativa relativament eficaç, amb molt poca competència real d'autogovern i un reduït marge de decisió, planificació i execució d'una política pròpia.

Sobre els motius de la precipitació en el tancament del procés de transferències, formalment i solemnement realitzat el passat dia tres, una anàlisi combinada de la polèmica sobre el finançament autònom i els problemes interns del govern valencià en dona les claus. L'any passat, i a mesura que s'acostava el moment, assenyalat per la LOFCA, de la negociació del sistema definitiu de finançament autònom, el govern central trobava més urgent la necessitat de tancar el màxim de processos de transferències possibles a fi de disposar, en la taula de negociació sobre aquest tema, d'un màxim nombre de representants de comunitats autònomes amb majoria socialista. Després, una vegada fet evident el retard inevitable d'aquesta negociació definitiva, la urgència per tancar els processos de transferències va perdre força. En aquell moment, però, Joan Lerma ja havia utilitzat públicament la imminència del final del procés com a excusa per a la remodelació del govern valencià. I això l'ha obligat a no ajornar gaire el protocol. □